

PRÍHOVOR STAROSTU OBCE VLADIMÍRA KAŠŠU PRI PRÍLEŽITOSTI POŽEHNANIA OBNOVENÉHO PAMÄTNÍKA OBETÍ I. SVETOVEJ VOJNY DŇA 27.7.2014 PRI KOSTOLE V NAHÁČI

Dovoľte, aby som Vás v mene obecného zastupiteľstva i v mene svojom privítal na dnešnom slávnostnom podujatí, ktoré je venované pamiatke obetiam I. svetovej vojny z radov občanov Naháča.

Zvlášť vítam na dnešnom zhromaždení rodinných príslušníkov padlých vojakov.

Pred 90. rokmi, v nedeľu 31.8.1924 za krásneho letného počasia sa konalo požehnanie novo vybudovaného pamätníka obetiam I. svetovej vojny. Z historických dokumentov vieme, že svätú omšu, ktorá sa konala vonku celebroidal naháčsky pán farár Jozef Holeksy za účasti farárov zo susedných obcí. Z Dechtíc bol prítomný pán farár Pavol Kotvan, z Dolnej Krupej pán farár Ján Gálik, z Trstína pán farár Vendelín Krištúfek. Pamätník vysvätil dekan kolégia Vojtech Plecho z Dolného Dubového.

Obradu sa pred 90. rokmi zúčastnilo 350 ľudí z Naháča i zo susedných obcí.

Z historických dokumentov vieme, že pomník postavil sochár Miroslav Harašta z Přerova za cenu 4 200 Kčs.

Na pomník sa v zbierke zložili príbuzní pozostalých padlých vojakov a občania Naháča.

Zoznam padlých spoluobčanov, ktorí padli v neľútostných bojoch I. svetovej vojny a ktorým vzdávame dnes hod a pamiatku znova požehnaním pamätníka je nasledovný:

Andrej Lopatka padol 28.7.1916 vo veku 19 rokov

Ján Šarabok padol 26.3.1915 vo veku nedožitých 22 rokov

Florián Kúdela padol 20.11.1914 vo veku 29 rokov

Michal Stano padol 27.10.1914 vo veku 36 rokov
Dominik Kosmál padol 20.10.1918 vo veku 29 rokov
Michal Liška padol 4.10.1914 vo veku 23 rokov
František Stano padol 27.8.1915 vo veku 32 rokov
Pavel Sitár padol 20.9.1916 vo veku 27 rokov
Ján Hlavatovič padol 9.2.1915 vo veku 33 rokov
Štefan Lopatka padol 8.3.1915 vo veku 23 rokov
Martin Čerešník padol 18.4.1915 vo veku 37 rokov
Štefan Grobik padol 10.2.1915 vo veku 34 rokov.

Na pomníku nie sú uvedený, ale z kroniky obce je doložené, že počas I. svetovej vojny padli v bojoch na fronte:

Ján Selnekovič

Ignác Bródy

Eduard Bródy

Emanuel Bródy

Z historických dokumentov vieme, že do bojov v období I. svetovej vojny sa zapojilo 400 tisíc Slovákov predovšetkým na východnom ruskom fronte v Haliči a neskôr na talianskom fronte. Obec Naháč nemá presné informácie, na ktorých miestach padli a kde sú hroby našich padlých vojakov, ale rodinní príslušníci si ústne odovzdávali informácie a poznajú na ktorom mieste bojiska I. svetovej vojny skončila životná púť ich predkov.

Najväčšia vojnová tragédia navždy vzala nenávratne synov, mužov a otcov v najlepších rokoch a pre ich pozostalých zostali nezabudnuteľné spomienky.

Pre 16. spoluobčanov sen o nových spoločenských poriadkoch, ktoré vznikli na ruinách Rakúsko-Uhorskej monarchie zostal nenaplnený. Obetovali mladé životy pre lepší zajtrajšok svojich rodín, detí a celého Slovenska.

Z historických dokladov poznáme, že do I. svetovej vojny z našej obce narukovali všetci muži od 18 do 50 rokov a vojnové roky ťažko postihli život v obci, keď všetku prácu v domácnostiach a na poliach vykonávali ženy s deťmi.

Obete našich spoluobčanov v I. svetovej vojne neboli márne. 28.10.1918 vznikla prvá ČSR, zväzok Slovákov, moravanov a Čechov, kde Slováci sa po dlhom období sformovali ako štátotvorný, svojbytný a emancipovaný národ a začalo sa úspešné obdobie pre rozvoj našej štátnosti, čoho dôkazom je súčasný stav, keď Slovenská republika je suverénnym štátom v európskom kontexte.

Jeden osobný postreh musím spomenúť. Každoročne veľké európske národy s veľkou okázalosťou oslavujú hrdinov za slobodu z I. svetovej vojny, len mi Slováci sme zakríknutí a nehovorím o Naháčanoch, pre nás sú obeť I. svetovej vojny zabudnutým príbehom.

Jeden múdry človek povedal, citujem: „ *národ, ktorý si neváži minulosť a obeť svojich predkov za slobodu, nezaslúži si prítomnosť a nemá právo na budúcnosť.*“ Myslím si, že táto argumentácia platí pre nás občanov Naháča dvojnásobne.

Záverom môjho vystúpenia chcem v mene svojom i v mene všetkých spoluobčanov poďakovať všetkým pozostalým za obeť svojich dedov a pradedov, ktorí obetovali svoje mladé životy pre krajšiu budúcnosť nás, ich nasledovníkov.